

бо саме вони під керівництвом учителя Бабарики Валентини Геннадіївни опікуються Криворудським дендропарком, проводять дослідження, а це позитивно впливає на екологічне та естетичне виховання учнів.

Протягом року під час проведення гурткових занять з учнями керівники гуртків Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді організовують екскурсії, заняття під відкритим небом у парках міста.

Одним з найкращих місць для проведення таких занять є Корпусний парк міста Полтава, який з 1964 року має охоронний статус парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення. Паркові насадження мають навчально-виховну та культурно-історичну цінність. Це не тільки найулюбленіше місце для відпочинку, а й чудовий об'єкт для вивчення представників рослинного світу. Сучасний видовий склад дендрофлори нараховує 40 видів дерев і кущів. Основу деревостану складають дуб звичайний, клен гостролистий, липа серцелиста. Уздовж клумбових систем штучно створені невисокі бордюри із самшиту вічнозеленого. З весни до осені парк прикрашають квітники з тюльпанами, півоніями, трояндами. Навесні, коли дерева стоять ще безлисті, милує око різноманіття первоцвітів.

Тематика занять різна:

- Фенологічні спостереження за рослинами в різні пори року.
- Спостереження за явищем листопаду та плодоношення у рослин.
- Особливості пилювання голонасінних.
- Ознайомлення з квітково-декоративними елементами квітників.
- Перші провісники весни – первоцвіти.

Такі заняття справляють значний виховний вплив на гуртківців, сприяють розвитку естетичних почуттів, емоцій, дбайливому ставленню до всього живого, викликають інтерес і почуття любові до природи рідного краю.

На екскурсіях гуртківці безпосередньо вивчають об'єкти та явища природи, спостерігають за ними в природному середовищі.

Екскурсії розширюють кругозір учнів, розвивають спостережливість за рослинним світом, виробляють практичні навички і вміння. Під час екскурсій діти збирають гілки і плоди окремих дерев і кущів, що опали, шматки кори, сухі стебла рослин, які потім використовують для виготовлення різноманітних виробів з природного матеріалу.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ УРОКУ «ТЕПЛОВИЙ ЕФЕКТ ХІМІЧНОЇ РЕАКЦІЇ» В КЛАСАХ БІОЛОГО–ХІМІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Блага М.О. (м. Полтава)

На профільному рівні методика навчання хімії потребує врахування психологічних особливостей учнів, які обрали хімію, як профільний предмет. Важливо зберегти посилену мотивацію, індивідуальні пізнавальні запити учнів, які мають здібності до предмета, а також допомогти подолати наслідки можливого випадкового вибору профілю навчання окремими учнями. Профільна школа має забезпечити міцну репродуктивну основу профільних знань як неодмінну умову творчості й майбутнього поступу у професійній освіті[1].

Тому ми пропонуємо вивчення теплового ефекту хімічної реакції саме на комбінованих уроках. Адже на такому уроці вирішуються дидактичні завдання усіх трьох типів уроків (Урок узагальнення та систематизації знань; урок удосконалення знань, умінь і навичок; урок вивчення нового матеріалу). Основними елементами такого уроку, які складають його методичну підструктуру, є:

- а) організація учнів до занять;
- б) повторення і перевірка знань учнів, виявлення глибини розуміння і ступеня тривалості всього вивченого на попередніх заняттях та актуалізація

необхідних знань і способів діяльності для наступної роботи;

в) пояснення вчителем нового матеріалу і організація роботи учнів з метою його осмислення і засвоєння;

г) первинне закріплення нового матеріалу і організація роботи, спрямованої на вироблення в учнів умінь і навичок застосування знань на практиці;

д) визначення домашнього завдання та коментарі до його виконання;

е) підведення підсумків уроку з виставленням оцінок за роботу окремим учням протягом всього уроку.

Відзначені компоненти методичної підструктури комбінованого уроку, в залежності від характеру навчальної ситуації і педагогічної майстерності вчителя взаємодіють між собою і часто переходять один в одного, змінюють свою послідовність в залежності від організації навчального процесу. При цьому структура комбінованого уроку стає гнучкою, рухливою. Це дозволяє вчителю уникнути шаблону, формалізму[1].

Ми вважаємо, що найкраще запам'ятовуватися поданий матеріал буде тільки тоді, коли відбуватиметься зміна форм роботи учнів. Тому на початку уроку, ми пропонуємо розповідь вчителя, яка триватиме 15 хвилин. Розповіді вчителя потрібно змінювати бесідою, на якій учням необхідно проаналізувати та записати новий матеріал у формі таблиці. На нашу думку, саме оформлення нової інформації у вигляді схем та таблиць сприятиме більш чіткому та глибокому вивченні термодинамічних процесів. Таблиці допомагають розвивати хімічне мислення, зокрема, здатність аналізувати властивості речовин і хімічні процеси, виявляти риси подібності і відмінності, узагальнювати відомості про них. За допомогою таблиць та схем відбуватиметься ефективно зорове сприймання, яке у поєднанні з самостійною роботою учнів, та розповіддю вчителя буде давати високий навчальний ефект[2].

Активну роботу учнів з таблицями і задачами потрібно змінити проведенням невеликої творчої роботи. На якій учні повинні навчитися вираховувати тепловий ефект хімічної реакції по тепловим ефектам інших реакцій, які проходять з участю тих самих речовин. Саме творча робота при вивченні термодинамічних понять, сприятиме наочному відображенню зв'язку теорії з практикою.

Наступною формою роботи, яку ми вважаємо доцільною, є групова форма навчальної діяльності. Групова навчальна діяльність сприятиме підвищенню успішності учнів, швидкому зануренню дитини у навчальну діяльність, формуванню самооцінки та саморегуляції, уміння пристосуватися до темпу роботи групи, формуванню в школярів позитивного ставлення до навчання, підготовку учнів до спілкування[3].

В кінці уроку пропонуємо використовувати завдання тренувального і контролюючого характеру, які мають на меті закріпити отримані на даному уроці знання. Деякі завдання повинні бути аналогічного типу, для кращого закріплення вивченого матеріалу. При цьому увага звертається на зміст викладеного матеріалу, та на завдання які ми ставимо перед учнями, адже вони повинні мати чітку мету і викликати в них інтерес[1].

Отже, можна говорити про те, що ефективність і результативність комбінованого уроку при вивченні термодинамічних понять залежить не від абсолютизації його структури, а від чіткого визначення цільових компонентів уроку, від відповіді вчителя на питання про те, чого він повинен навчити учнів, як використати заняття для розумної організації їх діяльності.

Література

1. Корсакова О.В. Поглиблене вивчення профільних предметів: Проблеми розробки змісту / О.В. Корсакова // Біологія і хімія в школі. – 2007. – № 3. – с. 36-39.
2. Барташнікова І. А., Барташніков О. О. Розвиток наочно-образного та логічного мислення – Тернопіль : "Богдан", 1998 р.

3. Струкова Л. П. Робота учнів у парах змінного складу на етапі вивчення та узагальнення матеріалу як одна з форм інтерактивних технологій / Л. П. Струкова // Хімія. – 2009. – №9 – с. 28–30.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ХІМІЇ В ПТНЗ КУЛІНАРНОГО ПРОФІЛЮ

Блажко А.В. (м. Київ)

Організація навчально-пізнавальної діяльності учнів залежить не лише від форм та методів навчання, але й від належного навчально-методичного забезпечення. Для вивчення хімії у професійно-технічних навчальних закладах (ПТНЗ) рекомендується використовувати програму рівня стандарту і підручники для загальноосвітніх навчальних закладів. Але, як показують результати проведеного нами дослідження для встановлення практичного стану викладання хімії в ПТНЗ, лише 15,38% викладачів хімії вважають, що програма рівня стандарту забезпечує професійно орієнтоване вивчення хімії у ПТНЗ кулінарного профілю, 53,84% респондентів зазначили, що дана програма не забезпечує професійно орієнтоване навчання, і 38,46% опитаних зазначили, що програма рівня стандарту лише частково забезпечує професійно орієнтоване навчання хімії у ПТНЗ кулінарного профілю. Зважаючи на певні труднощі, що виникають у викладачів хімії при доборі професійно орієнтованого навчального матеріалу, 96,15% респондентів вважають за доцільне створення єдиної професійно орієнтованої програми з хімії для ПТНЗ кулінарного профілю. Подібна ситуація склалася щодо думок про підручники хімії: 7,69% опитаних викладачів зазначили, що вони забезпечують професійно орієнтоване вивчення хімії у ПТНЗ кулінарного профілю, 61,53% респондентів мають протилежну думку і 30,76% респондентів зазначили, що існуючі підручники лише частково забезпечують професійно орієнтоване вивчення хімії. Одержані результати наочно демонструє рис. 1.

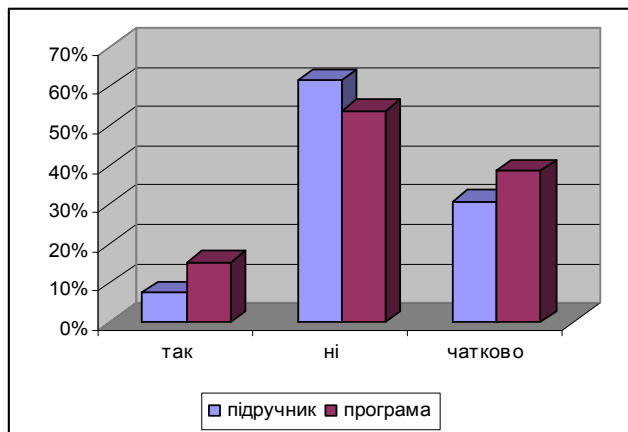

Рис.1. Забезпечення професійно орієнтованого вивчення хімії у ПТНЗ кулінарного профілю програмою і підручниками рівня стандарту

Анкетування показало, що лише 3,84% респондентів мають навчальний посібник з хімії для учнів ПТНЗ, але здійснивши його аналіз ми з'ясували, що складений він за старою навчальною програмою і не повністю відображає між-